

Souhrnná teritoriální informace:

Indie

Zastupitelský úřad ČR v Novém Dillí 3. 6. 2021 13:18

Indie (oficiální název "Indická republika") je federativní parlamentární republikou s pluralitním systémem politických stran a nezávislou justicí. Indická republika byla vyhlášena v roce 1947 a její ústava ji definuje jako „suverénní, socialistickou, sekulární, demokratickou“ republiku, kterou v současnosti tvoří 28 svazových států a 8 svazových teritorií. Vládní stranou je od roku 2015 Indická lidová strana (BJP), v jejímž čele stojí současný premiér Indie, Naréndra Módí. Zahraniční politika Indie je založena na snaze dlouhodobě udržovat mír a stabilitu v asijském regionu a ve světě, a vytvářet příznivé podmínky a prostředí pro vlastní hospodářský rozvoj. Indie se proto snaží prohlubovat spolupráci a partnerství s většinou zemí v asijském regionu, a také s hlavními světovými mocnostmi, zejména USA, EU, Čínou a Ruskem. Indie se intenzivněji orientuje na region Tichomoří (tzv. Indo-Pacifik), rozvíjí spolupráci se zeměmi regionálních uskupení SAARC a ASEAN. Indie rovněž prohlubuje svoji spolupráci se zeměmi Perského zálivu, Blízkého východu a Afriky.

Indická ekonomika v roce 2020 zažila největší recesi v dějinách, když se indický HDP propadl o 7,3 %. Navzdory další vlně pandemie Covid-19 se v roce 2021 očekává návrat hospodářského růstu ve výši kolem 10 % HDP. Inflation zůstává na úrovni kolem 5 % a nezaměstnanost v Indii se pohybuje kolem 8 %. Po rekordním rozpočtovém deficitu ve výši 9,2 % HDP z roku 2020 vláda i v roce 2021 oznámila očekávaný rozpočtový schodkem na úrovni 7 % HDP. Ačkoliv má indická ekonomika, která v roce 2021 zřejmě dosáhne nominální HDP ve výši 3 bilionů USD, řadu předpokladů pro dynamický růst, je zatížena řadou strukturálních problémů, které ji zatěžují. Růst by mohly odblokovat vládní reformy, které usilují o celkovou modernizaci, liberalizaci a privatizaci národního hospodářství a příliv zahraničních investic. Běžný účet platební bilance je dlouhodobě záporný kvůli převisu dovozu nad vývozem. Indii se dlouhodobě díky konzervativní fiskální politice dařilo udržovat poměrně nízký státní dluh. To se však s prorůstovými rozpočty a stimulačními balíčky v letech pandemie mění, a dluh by dle některých údajů mohl během krátké doby ze současných přibližně 60 % HDP narůst až na 90 % HDP.

Indie patří k významným obchodním partnerům ČR v Asii se značným růstovým potenciálem. Česko-indická hospodářská spolupráce má dlouholetou tradici a její kořeny sahají k československé pomoci při industrializaci země v minulém století. Obchodní obrat se v posledních letech pohyboval kolem 35 mld. CZK s tendencí klesajícího českého exportu a rostoucího indického importu do ČR. Český export do Indie v roce 2020 dosáhl 12,9 mld. Kč, indický dovoz do ČR 22,9 mld. Kč. Tahouny českého exportu jsou stroje, telekomunikace, chemikálie či české sklo a křišťál. Importu dominuje textil, farmaceutické produkty, elektronika, metalurgie, chemikálie, plasty, strojírenství, káva, čaj, koření a tabák. Exportní příležitosti jsou v oborech jako je zdravotnický a farmaceutický průmysl, automobilový průmysl, civilní letectví a obranný průmysl, energetika, důlní a těžební průmysl, ICT, zemědělské a potravinářské technologie či železniční doprava. České zboží a služby na náročném indickém trhu dokážou uspět, musí však být cenově konkurenceschopné, originální a inovativní, musí se jednat o vyspělé technologie a systémy, a prodej musí být doprovázen špičkovou reklamní a marketingovou kampaní.

Ačkoliv si Indie v roce 2020 v hodnocení Světové banky "Ease of Doing Business" polepšila ("poskočila" ze 77. na 63. místo), zůstává vstup a úspěšné působení na indickém trhu pro zahraniční exportéry nadále výzvou. Podle Světové banky mezi nejslabší místa patří nízká úroveň vymahatelnosti smluv, byrokracie při založení podniku, výběr daní a registrace nemovitostí. K hlavním prodejním kanálům patří prodej a

Základní údaje	
Hlavní město	Nové Dillí
Počet obyvatel	1380 mil.
Jazyk	hindština, angličtina
Náboženství	hinduismus (80,5 %), islám (13,4 %), křesťanství (2,3 %), ostatní
Státní zřízení	federativní parlamentní republika
Hlava státu	Rám Náth Kóvind
Hlava vlády	Naréndra Módí
Název měny	indická rupie (INR)
Cestování	
Časový posun	+ 4,5 hod. (+ 3,5 hod. v létě)
Kontakty ZÚ	
Velvyslanec	Ing. Milan Hovorka
Ekonomický úsek	Mgr. Jakub Jaroš
Konzulární úsek	Mgr. Nicole Machová
CzechTrade	Ing. Ivan Kameník, Ing. Luboš Ulč
Czechinvest	ne
Ekonomika (údaje pro rok 2021)	
Nominální HDP (mld. USD)	3 018,0
Hospodářský růst (%)	10,4
Inflace (%)	5,0
Nezaměstnanost (%)	8,0

distribuce zboží přes místního obchodního zástupce, online prodej (e-commerce), přímý prodej (direct selling) či franšízing, případně licenční dohoda. Pro korporátní přítomnost v zemi se nejčastěji využívá právní formy LLC (obdoba naší S.R.O.), LLP, kapitálového či akciového vstupu do indické společnosti, založení firemní pobočky, či vytvoření společného podniku (joint venture) s indickým obchodním partnerem. Výzvou nejen pro české exportéry v Indii je i celkově pomalejší tempo obchodu, odlišná kultura a mentalita, která má vliv na vedení obchodních jednání, důraz na osobní kontakt, důležitost budování vztahu, či například časté a dlouhotrvající svátky, klimatické a hygienické podmínky v zemi, a další faktory.

Kapitoly a podkapitoly:

1 Základní informace o teritoriu

- 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
- 1.2 Zahraniční politika země
- 1.3 Obyvatelstvo

2 Ekonomika

- 2.1 Základní údaje
- 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
- 2.3 Bankovní systém
- 2.4 Daňový systém

3 Obchodní vztahy s EU a ČR

- 3.1 Obchodní vztahy
- 3.2 FTA a smlouvy
- 3.3 Rozvojová spolupráce
- 3.4 Perspektivní obory (MOP)

4 Kulturní a obchodní jednání

- 4.1 Úvod
- 4.2 Oslovení
- 4.3 Obchodní schůzka
- 4.4 Komunikace
- 4.5 Doporučení
- 4.6 Státní svátky

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

- 5.1 Vstup na trh
- 5.2 Formy a podmínky působení na trhu
- 5.3 Marketing a komunikace
- 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 5.5 Trh veřejných zakázek
- 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
- 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
- 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
- 5.9 Veletrhy a akce

6 Kontakty

- 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 6.2 Praktická telefonní čísla (záchrana, policie, požárníci, infolinky, apod.)
- 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

1 Základní informace o teritoriu

Podkapitoly:

- 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
- 1.2 Zahraniční politika země
- 1.3 Obyvatelstvo

1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi

Indie (oficiální název "Indická republika", resp. "Indie") je federativní pluralistickou demokracií s nezávislou justicí. Indická ústava ji definuje jako „suverénní, socialistickou, sekulární, demokratickou“ republiku. Hlavou státu je prezident Rám Náth Kóvind, který byl zvolen na pětileté období 25. 7. 2017. Viceprezidentem a ex offo předsedou horní komory parlamentu je Venkaiah Naidu. Předsedou dolní komory parlamentu je Óm Birla. V čele vlády stojí premiér Naréndra Módí, který předsedá radě ministrů, kteří jsou zároveň členy parlamentu. Indii tvoří 28 svazových států a 8 svazových teritorií. Indické svazové státy, které mají značné kompetence dané ústavou a disponují vlastním zákonodárným sborem a orgány výkonné moci, jsou: Ándhrapradéš, Arunáčalpradéš, Ásám, Bihár, Čhattísgarh, Džhárkhand, Goa, Gudžarát, Harijána, Himáčalpradéš, Karnátaka, Kérala, Madhjapradéš, Maháráštra, Manípur, Méghálaj, Mizóram, Nágáland, Paňdžáb, Rádžasthán, Sikkim, Tamilnádu, Telangána, Tripura, Urísa, Uttarákhand, Uttarpradéš a Západní Bengálsko. Hlavou každého ze svazových států je guvernér jmenovaný indickým prezidentem. V čele vlády stojí předseda, tzv. „Chief Minister“. Indická svazová teritoria jsou: Andamany a Nikobary, Čandígarh, Dádra a Nagar Havéli a Daman a Díu, Džammú a Kašmír, Ladak, Lakadivy, Puduččéri a Teritorium hlavního města Dillí.

Vládní stranou a z celostátního hlediska nejsilnější politickou stranou je od roku 2015 Indická lidová strana (Bharatiya Janata Party, BJP), která je zároveň dominantní silou vládní koalice s názvem Národní demokratická aliance (National Democratic Alliance, „NDA“). Politický program BJP je založen na nacionalismu, obraně tradičních hinduistických hodnot a modernizaci společnosti se silnými sociální prvky, liberalizaci ekonomiky, privatizaci státních podniků a podporu zahraničních investic. Strana, která se opírá o popularitu a vůdčí schopnosti premiéra Naréndry Módího, získala v parlamentních volbách 2019 druhý mandát. Její aktuální prioritou je boj proti pandemii koronaviru a hledání rovnováhy mezi ochranou životů a zdraví, a restartováním růstu ekonomiky. Parlament Indické republiky (Bhártíj Sansad) má horní komoru Rádžj Sabha (Rada států) a dolní komoru Lók sabha (Rada lidu). Horní komora má 233 členů volených na základě poměrného systému s převáděním hlasů na mandáty, a 12 členů jmenovaných prezidentem republiky. Dolní komora má 543 členů volených přímo indickou veřejností v 543 volebních obvodech, a 2 členy z řad anglo-indické komunity jmenovaných prezidentem.

Mezi klíčové vládní ministerstva patří:

Úřad premiéra - Naréndra Módí (BJP)

Ministerstvo zemědělství a rozvoje venkova - Naréndra Singh Tomar (BJP)

Ministerstvo civilního letectví, bytových záležitostí a městských záležitostí - Hardeep Singh Puri (BJP)

Ministerstvo komunikačních a informačních záležitostí - Ravi Shankar Prasad (BJP)

Ministerstvo obrany - Rajnath Singh (BJP)

Ministerstvo pro vnější záležitosti - Subrahmanyam Jaishankar (BJP)

Ministerstvo financí - Nirmala Sitharaman (BJP)

Ministerstvo zdraví a rodinného zabezpečení - Harsh Vardhan (BJP)

Ministerstvo vnitřních záležitostí - Amit Shah (BJP)

Ministerstvo energetiky - Rajkumar Singh (BJP)

Ministerstvo železnic a uhlí - Piyush Goyal (BJP)

Centrální banka - Shaktikanta Das

1.2 Zahraniční politika země

Indie je nově nastupující velmoc v globálním a regionálním měřítku s ambicí hrát stále aktivnější roli v současném multipolárním světě. Hlavním cílem její angažovanosti ve vnějším prostoru je podpora míru a stability, a vytváření příznivých předpokladů pro robustní ekonomický růst a rozvoj. Odpovědnost za výkon zahraniční politiky, do níž přímo vstupuje předseda vlády, má Ministerstvo zahraničních věcí Indie (www.mea.gov.in) v čele s ministrem Subrahmanyamem Jaishankarem. Zahraniční politika je pragmaticky a systémově orientovaná na posílení bezpečnosti Indie, udržování její územní celistvosti a podporu ekonomické transformace. K dosažení těchto cílů aktivně využívá nástroje dvoustranných, regionálních a mnohostranných partnerství, a opírá se o značný alianční potenciál. Novým rysem zahraniční politiky v podmínkách koronavirové pandemie je zvládnutí digitální diplomacie (využívání virtuálních jednacích platform). Indie je principiálním zastáncem multilateralismu a hledání mnohostranných řešení pro globální výzvy současného světa. Velký prostor pro uplatnění tohoto přístupu jí dává aktuální nestálé členství v Radě bezpečnosti OSN na léta 2021-2022, přičemž prioritou Indie zůstává získání statutu stálého člena.

V roce 2023 bude Indie předsedat skupině G20, a svoji schopnost sehrát roli globálního lídra prokázala v iniciativách souvisejících s bojem proti změně klimatu, podporou obnovitelných zdrojů či budováním infrastruktury odolné proti katastrofám, jakož i v aktuálním globálním zápase s koronavirem. Indie je klíčovým zastáncem komplexní konvence o mezinárodním terorismu. Nejvyšší prioritou zahraniční angažovanosti Indie je politika sousedství „Neighbourhood First“, orientovaná na posílení stability, prosperity a zvýšení jejího vlivu v regionu. V tomto rámci realizuje řadu projektů a aktivit zaměřených na zlepšení infrastruktury a konektivity, podporu hospodářské spolupráce a bezproblémového toku zboží a služeb, a řešení rozvojových a sociálních výzev v bezprostředním sousedství. Indie je zastáncem konceptu Indicko-tichomořského prostoru, který vnímá jako produkt globalizace a multipolárního rozdělení světa, a využívá ho jako platformu na podporu vztahů s členy Sdružení národů jihovýchodní Asie (ASEAN) a dalšími partnery v regionu. Význam, který Indie přikládá Indo-Pacifiku, je zřejmý z intenzity kontaktů na vysoké úrovni, prohlubující se spolupráce v oblasti obrany a bezpečnosti a rozsáhlé ekonomické angažovanosti.

Ve vztazích se všemi hlavními světovými mocnostmi Indie důsledně uplatňuje princip strategické autonomie a nezávislosti v rozhodování. V tomto kontextu realizuje komplexní globální strategické partnerství se Spojenými státy, rozvíjí strategické partnerství s Evropskou unií, konsoliduje vztahy s Ruskem a hledá pragmatickou rovinu vztahů s Čínou. Novou dimenzi a prostor pro prohloubení spolupráce Indie vidí v uskupení QUAD (čtýřstranné partnerství se Spojenými státy, Japonskem a Austrálií). Důležitým pilířem indické zahraniční politiky jsou také země Perského zálivu a Blízkého východu, stejně tak jako vztahy s africkými zeměmi, a to z politického, bezpečnostního i ekonomického hlediska. Podpoře indických zájmů v Africe napomůže zvýšení diplomatické přítomnosti v řadě zemí kontinentu.

1.3 Obyvatelstvo

Podle posledních publikovaných údajů z roku 2020 je počet obyvatel Indie odhadován na 1 380 milionů. Přestože Indie patří mezi země s velkým přírůstkem obyvatelstva, tempo růstu počtu obyvatel se plynule snižuje, a to z 1,6 % v roce 2004 na 1,2 % v roce 2014. Hustota zalidnění je 411 obyvatel na čtvereční kilometr. Nejpočetnější věkovou skupinou jsou děti a mladí lidé (0 - 29 let), do které spadá 705 mil. obyvatel, více než polovina indické populace. Indie je multietnický stát, kterému dominuje indoárijská skupina (72 % Hindustánci, Bengálci, Gudžaráthové, Paňdžábcí, Urjci, Maráthové). Další početnou skupinou je drávidská skupina (25 % Tamilové, Telugové, Kannadové, Malajámci aj.), etnická skupina Mundů a horské skupiny v Himálajích. V Indii převažuje hinduistické náboženství (80,5 %), následované islámem (13,4 %), křesťanstvím (2,3 %) a ostatními náboženstvími, jejichž procentuální zastoupení je nižší než 2 %.

2 Ekonomika

Podkapitoly:

- 2.1 Základní údaje
- 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
- 2.3 Bankovní systém
- 2.4 Daňový systém

2.1 Základní údaje

Indická ekonomika je 5. největší ekonomikou na světě a má řadu předpokladů pro další vzestup na příčkách žebříčku největších světových ekonomik. Indický nominální HDP se blíží hranici 3 bilionů USD, v přepočtu na 1 obyvatele činí přibližně 7,5 tis. USD. V roce 2020 zažila indická ekonomika svůj největší propad v dějinách ve výši -7,3 % HDP. Za propadem HDP stála přísná restriktivní vládní opatření v boji proti první vlně pandemie Covid-19, zejména celostátní lockdown. Tempo růstu indické ekonomiky však polevovalo již v letech 2018 a 2019, a to zejména díky strukturálním nedostatkům ekonomiky a slábnoucí spotřebě obyvatelstva, což se např. markantně projevilo na slábnoucím prodeji automobilů. Pro rok 2021 je očekáván silný růst HDP ve výši mírně přes 10 %, jeho tempo však může zpomalit druhá vlna pandemie z jara 2021. Zadluženost země je relativně nízká, na úrovni lehce přes 60 % HDP, a to zejména díky dosavadní převážně konzervativní vládní fiskální politice. Dopady pandemie však vládu nutí k přijímání prorůstových rozpočtových výdajů, které mají podle některých údajů vládní dluh zvýšit až na 90 % HDP již v roce 2022. Současná míra inflace (5%) i nezaměstnanost (8 %) se vzhledem k závažnosti současné pandemické situace z jara 2021 drží na stále relativně přijatelné úrovni. Od indické ekonomiky se obecně v éře po pandemii očekává silný comeback, se solidním průměrným ročním růstem HDP na úrovni 4 - 5 %. Ačkoliv indická ekonomika demonstrovala vysokou míru odolnosti vůči externím finančním a hospodářským šokům (např. světová finanční krize z roku 2008), nevyhne se řešení řady zásadních a dlouhodobých strukturálních problémů. Zejména bude zapotřebí provést zásadní reformu bankovního, zemědělského a pracovního trhu. Strukturální nedostatky a slabiny vykazuje i řada dalších sektorů, např. zkorumpovaný a přebyrokratizovaný státní sektor, který zahrnuje např. většinu velkých bank a pojišťoven, ale i podniků těžkého průmyslu, energetického průmyslu či obranného průmyslu. Vláda Náréndry Módího tyto výzvy vnímá a zahájila reformu, liberalizaci a privatizaci řady sektorů národního hospodářství. V regionálním srovnání (jižní Asie) je Indie největší ekonomikou, se čtvrtým nejvyšším HDP/per capita (po Maledívách, Srí Lance a Bhútánu).

V indické ekonomice má stále silně postavení zemědělský sektor, který zaměstnává bezmála polovinu průmyslově schopného obyvatelstva, vytváří však pouhých 14 % HDP. Průmysl se na HDP podílí přibližně 17-18 % s tím, že vláda tento podíl chce do roku 2025 navýšit na 25 %. Vzhledem k rozšířenému image Indie jakožto ICT velmoci nepřekvapí, že podíl služeb na HDP se trvale zvyšuje a představuje přes 60 % HDP země. Sektor zaměstnává přibližně třetinu průmyslově schopného obyvatelstva země.

Ukazatel	2018	2019	2020	2021	2022
Růst HDP (%)	6,1	4,2	-7,3	10,4	4,5
HDP/obyv. (USD/PPP)	6 655,5	6 996,5	6 560,0	7 470,0	7 880,0
Inflace (%)	3,9	3,7	6,6	5,0	4,7
Nezaměstnanost (%)	5,8	7,5	10,9	8,0	7,8
Export zboží (mld. USD)	332,1	331,3	283,5	336,3	350,1
Import zboží (mld. USD)	518,8	489,0	376,1	494,5	530,6
Saldo obchodní bilance (mld. USD)	-186,7	-157,7	-92,7	-158,2	-180,5
Průmyslová produkce (% změna)	5,2	0,7	-11,1	13,4	4,5
Populace (mil.)	1 352,6	1 366,4	1 380,0	1 393,0	1 407,0
Konkurenceschopnost	58/140	68/141	N/A	N/A	N/A
Exportní riziko OECD	3/7	3/7	3/7	3/7	N/A

Zdroj: EIU, OECD, WEF

2.2 Veřejné finance a státní rozpočet

Indické veřejné finance jsou poměrně stabilní a celková zadluženost země je stále relativně nízká. Vláda dlouhé roky uplatňovala konzervativní fiskální politiku a snažila se rozpočtový deficit udržet ve výši kolem 3 % HDP. Pro-růstové podpůrné vládní balíčky a kapitálové investice do ekonomiky a veřejné infrastruktury v reakci na pandemii Covid-19 však představují odklon od dlouholetého trendu fiskálního konzervatismu. Indický rozpočtový deficit ve fiskálním roce 2020/2021 (v Indii fiskální rok začíná 1. dubna a končí 31. března roku následujícího) dosáhl 9,2 % HDP. Ve fiskálním roce 2021/2022 se očekává schodek ve výši 7 %. Pro roky 2022 - 2025 EIU očekává pokles rozpočtového deficitu na úroveň 4,5 - 5,5 % HDP. I přes vyšší deficity v době boje proti koronavirovému viru celkový indický státní dluh zůstává na přijatelné úrovni 60 % HDP (cca 1800 mld. USD). Vysoké současné rozpočtové deficity by však podle některých expertů mohly dluh během jednoho roku katapultovat až na 90 % HDP. Z 1800 mld. USD současného indického dluhu představoval zahraniční dluh země v roce 2020 zhruba 570 mld. USD a dluhová služba 61 mld. USD. Devizové rezervy země činily v roce 2020 586 mld. USD.

Veřejné finance - fiskální rok 2021/2022 (odhad EIU)	
Saldo státního rozpočtu (% HDP)	-7
Veřejný dluh (% HDP)	60,9
Bilance běžného účtu (mld. USD)	-30,7
Daně	
PO	N/A
FO	N/A
DPH	N/A

V roce 2020 činil indický dovoz 377 mld. USD a vývoz 281 mld. USD, záporná obchodní bilance tak činila -95 mld. USD. Zápornou obchodní bilanci však poněkud vyvažuje příliv dividend, remitencí a dalších finančních transferů ze zahraničí, které ve výsledku zajišťuje stabilní růst devizových rezerv. Ačkoliv byl v roce 2020 v důsledku útlumu dovozu do Indie celkový běžný účet platební bilance v přebytku ve výši 33 mld. USD, dlouhodobě je běžný účet platební bilance stabilně v červených číslech kvůli podstatnému převisu dovozu nad vývozem z Indie. Již v roce 2021 se má dle odhadů EIU běžný účet platební bilance opět přehoupnout do záporných čísel (-30,7 mld. USD). Tam se má držet i do budoucna, a to na úrovni přibližně 1 - 1,5 % HDP.

2.3 Bankovní systém

Od devadesátých let minulého století, kdy byl v Indii v kontextu celkové liberalizace hospodářství zahájen proces privatizace a liberalizace bankovního sektoru, se vedle velkých státních a polostátních bank na bankovním trhu začaly objevovat privátní banky, a ve větší míře zde začaly své pobočky zakládat i zahraniční banky, kterých bylo v roce 2020 v Indii 46. komerční indické banky a příliv zahraničních bank do Indie zvýšil konkurenci na bankovním trhu, čímž dochází ke zlepšování kvality služeb a nabízených produktů. I přesto však obecně zahraniční banky dokáží většinou nabídnout vyšší kvalitu služeb a technologií (zejména mobile banking), než jejich domácí konkurenti. Zahraniční banky v Indii však v některých případech stále nemají plnohodnotné dceřiné společnosti, a jejich pobočky někdy mohou poskytovat pouze omezené spektrum bankovních služeb. Domácí indické banky mají většinou silnější vazby na státní instituce, jsou mimořádně silně ukotveny a respektovány v indické společnosti, a mají hustou síť lokálních poboček. Proto se vyplatí si udělat průzkum bankovního trhu a neopominout ani hlavní indické banky. Hlavním regulátorem bankovního trhu v Indii je ministerstvo financí a centrální banka (Reserve Bank of India, RBI), která vykonává dohled nad bankovním trhem, utváří měnovou politiku, spravuje měnové rezervy, a je bankou centrální vlády a státních vlád. RBI rovněž stanovuje základní úvěrovou sazbu - v dubnu její bankovní rada potvrdila sazbu na úrovni 4 %.

Mezi soukromými bankami patří k největším pěti bankám podle tržní kapitalizace HDFC Bank Ltd., ICICI Bank Ltd., Kotak Mahindra Bank Ltd., Axis Bank Ltd. a Bandhan Bank Ltd. Všechny tyto banky nabízejí široké portfolio služeb v segmentu retailového a privátního bankovníctví, firemního bankovníctví, investičního bankovníctví a správy aktiv. Všechny rovněž poskytují širokou nabídku různých typů akreditivů a bankovních garancí využitelných pro účely mezinárodního obchodu. Jako zajímavou a velmi dobře hodnocenou alternativou k indickým bankám lze zmínit banku HSBC, která má přítomnost v 7 hlavních indických městech, 2,8 mil. klientů, 26 poboček a téměř 200 bankomatů. Nabízí služby v segmentech retailového a privátního bankovníctví, firemního a investičního bankovníctví a správy aktiv.

2.4 Daňový systém

Indický daňový systém zůstává navzdory snahám o zjednodušení poměrně složitý. V roce 2017 byla provedena rozsáhlá daňová reforma, která zavedla jednotnou daň ze zboží a služeb (tzv. Goods and Services Tax neboli GST) se stejnými sazbami ve všech svazových státech. Zodpovědnost za vybírání daní sdílí centrální vláda, vlády svazových států a místní orgány. Mezi nejdůležitější přímé daně z pohledu podnikání v Indii patří korporátní daň, daň z příjmu, minimální náhradní daň (MAT), vzdělávací daň a srážkové daně na dividendy, úroky a franchisingové poplatky, daň na převod nemovitostí a příspěvek na sociální zabezpečení (provident fund). Korporátní daň byla nedávno snížena na 25 %, a na společnosti, které do roku 2023 v Indii založí výrobní závod, se bude vztahovat snížená sazba ve výši 15 %. Ke korporátní dani se přidružuje vzdělávací daň (4 %) a různé další příplatky. Pro společnosti s daňovým zatížením nižším než 18,5 % navíc platí povinnost odvádět

MAT, která má působit proti daňovým únikům. MAT se vyměřuje v rozsahu 19 - 21 %.

GST, která byla zavedena 1. července 2017, nahradila některé nepřímé daně (včetně DPH, CST a daně ze služeb) a odstranila rozdíly v sazbách mezi jednotlivými státy. GST je podle druhu zboží/služby vyměřována ve čtyřech sazbách - 5 %, 12 %, 18 % a 28 %, s tím, že některé zboží je od GST zcela osvobozeno (např. mléko, chléb, vajíčka, jogurt, obiloviny, noviny, papírové ubrousky, sůl, tradiční třtinový cukr). Sazbou 5 % jsou zatíženy základní potraviny, např. cukr, čaj, káva, kuchyňský olej, koření, uhlí, hnojiva, či základní léky. Sazbou 12% je zatížena základní elektronika (vč. mobilních telefonů) a zpracované jídlo. Sazbě 18% podléhá kosmetika, mýdlo, těstoviny, zmrzlina, minerální vody, kožené zboží, příbory, náramkové hodinky, prací prášky, nábytek, baterie, kapitálové zboží, průmyslové polotovary. Nejvyšší sazbě ve výši 28% podléhají automobily, motocykly vyšší třídy, cement, cigarety, či sycené nápoje.

3 Obchodní vztahy s EU a ČR

Podkapitoly:

- 3.1 Obchodní vztahy
- 3.2 FTA a smlouvy
- 3.3 Rozvojová spolupráce
- 3.4 Perspektivní obory (MOP)

3.1 Obchodní vztahy

Obchodní vztahy s EU

EU je po Číně a USA 3. největším obchodním partnerem Indie. V roce 2020 obchodní výměna činila 65 mld. EUR (11 % z celkového zahraničního obchodu Indie). EU je 2. největším exportním trhem pro indické zboží a služby po USA (14 % celkového exportu). EU import do Indie představoval 9 % všech dovozů. Z pohledu EU je Indie 10. největším obchodním partnerem. Z členských zemí EU patří k největším obchodním partnerům Indie Německo, Belgie, Velká Británie, Nizozemí, Francie a Itálie. Mezi nejvýznamnější položky vývozu z EU do Indie patří stroje, dopravní zařízení a chemikálie, v opačném gardu pak textil a oblečení, chemikálie, stroje a dopravní zařízení.

Obchodní výměna s EU (mil. EUR)

	2018	2019	2020	2021	2022
Export z EU (mil. EUR)	40 084,8	38 198,4	32 162,1	N/A	N/A
Import do EU (mil. EUR)	37 923,6	39 577,9	33 015,7	N/A	N/A
Saldo s EU (mil. EUR)	-2 161,2	1 379,5	853,6	N/A	N/A

Zdroj: Evropská komise

Obchodní vztahy s ČR

Indie patří k významným obchodním partnerům ČR v Asii se značným růstovým potenciálem. Česko–indické vztahy v oblasti hospodářské spolupráce mají dlouhou tradici a odvíjejí se od československé pomoci při industrializaci země. Obchodní obrat se v posledních letech pohyboval kolem 35 mld. CZK, s tím, že se snižoval podíl českého vývozu do Indie, a navyšoval se podíl indických dovozů do ČR. Pandemie Covid-19 tento trend dále umocnila. Tahouny českého exportu jsou stroje, telekomunikace, chemikálie, či sklo. Importu dominuje textil, farmaceutické produkty, elektronika, metalurgie, chemikálie, plasty, strojírenství, káva, čaj, koření a tabák.

Obchodní výměna s ČR (mil. EUR)

	2018	2019	2020	2021	2022
Export z ČR (mld. CZK)	15,4	14,9	12,9	N/A	N/A
Import do ČR (mld. CZK)	18,7	21,1	22,9	N/A	N/A
Saldo s ČR (mld. CZK)	3,4	6,2	10,0	N/A	N/A

Zdroj: ČSÚ

3.2 FTA a smlouvy

Smlouvy s EU

Jednání o komplexní dohodě o volném obchodu (FTA) mezi EU a Indií byla zahájena v roce 2007, avšak dohodu se kvůli rozcházejícím se představám EU a Indie nepodařilo sjednat, načež byla jednání v roce 2013 pozastavena. Ambicí EU je odstranění hlavních tarifních i netarifních

překážek, lepší přístup na indický trh pro evropské společnosti a investory a lepší ochrana pro evropské investice. FTA by měla dále zohledňovat sociální a environmentální cíle a principy udržitelného rozvoje. Aktuálně se jedná i o možnosti uzavření samostatné dohody o ochraně investic, která by zvýšila právní jistotu pro investory na obou stranách.

Smlouvy s ČR

Níže jsou smlouvy ekonomicko-obchodního charakteru. Sukcese do bývalých československých smluv se uskutečnila v červnu roku 2001.

- 1 Dohoda o spolupráci při mírovém využívání atomové energie (1970)
- 1 Třetí dohoda o vědeckotechnické a průmyslové spolupráci (1974)
- 1 Dohoda o zamezení dvojího zdanění (1986)
- 1 Obchodní dohoda a Protokol o likvidaci zůstatku v nekonvertibilních rupiích (1993)
- 1 Dohoda o podpoře a ochraně investic (1998)
- 1 Dohoda o letecké dopravě (2000)
- 1 Dohoda o hospodářské spolupráci mezi vládou České republiky a vládou Indické republiky (2010)
- 1 Program vědeckotechnické spolupráce mezi Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy České republiky a Úřadem pro vědu a technologie Ministerstva vědy a technologie Indické republiky (2012)
- 1 Smlouva o sociálním zabezpečení mezi Českou republikou a Indickou republikou (2014)
- 1 Správní ujednání k provádění Smlouvy o sociálním zabezpečení mezi Českou republikou a Indickou republikou (2014)
- 1 Dohoda o spolupráci mezi agenturami CzechInvest a Invest India (2013)

Platnost česko-indické dohody o podpoře a ochraně investic z roku 1998 po vypovězení indickou stranou skončila dne 26. dubna 2017. Investice dosud realizované mezi oběma zeměmi jsou po skončení platnosti dohody po dobu dalších patnácti let tímto smluvním ujednáním nadále chráněny. Dohodu by měla v budoucnu nahradit sjednávaná dohoda o obchodu a investicích mezi EU a Indií.

3.3 Rozvojová spolupráce

V Indii realizuje projekty rozvojové spolupráce velmi omezený počet zemí a jejich počet se dále snižuje. Indie nepatří mezi prioritní země české rozvojové spolupráce. Při rozvoji svých aktivit v Indii však mohou české firmy využít Program B2B České rozvojové agentury. Tento program v Indii využily české firmy, které realizovaly rozvojové projekty v oblasti zpracovatelského průmyslu a zdravotnictví, zejména se zaměřením na přenos technologií v těchto sektorech. Dále mohou české firmy využít program Záruka ZRS, který realizuje Českomoravská záruční a rozvojová banka poskytováním záruk za úvěry sloužící k financování investic v rozvojových zemích. V Indii realizovaly projekty rozvojové spolupráce některé české nevládní organizace, a to především na severu země (Brontosauri v Himálajích, Surya, Blueland), soukromé charitativní instituce (Česká katolická charita, Adra ČR) a české firmy, které využívají jiných forem financování, včetně fondů EU. Zmíněné organizace se zaměřují na vzdělávání a na pomoc příjmově slabším skupinám obyvatelstva. Hlavními sektory pro uplatnění rozvojové spolupráce jsou vzdělávání, zdravotnictví a rozvoj infrastruktury.

3.4 Perspektivní obory (MOP)

► Automobilový průmysl

V rozpočtovém roce 2020 (duben 2019 až březen 2020) dosáhla celková roční výroba všech vozidel (včetně motocyklů) v Indii 26 362 282 jednotek, což představuje meziroční pokles o cca 10 % oproti rozpočtovému roku 2019, který byl rekordně silný (téměř 31 mil. jednotek). Indický trh je charakterizován drtivou převahou prodeje dvoukolových vozidel (více než 80 %), osobní automobily mají na výrobě podíl 13 % a nákladní vozy 3 %. Indický automobilový trh je 4. největším na světě. Vláda předpokládá, že počet ročně vyrobených osobních automobilů se do roku 2026 zvýší na trojnásobek: 9,4 milionu kusů. Indie nabízí českým výrobcům zajímavé příležitosti. Zvyšuje se koupěschopná poptávka, ale zároveň se tato poptávka postupně kultivuje směrem ke kvalitě odpovídající evropským standardům. To často nutí indické podnikatele hledat v Evropě dodavatele, subdodavatele nebo partnery s odpovídajícími technologiemi pro výrobní kooperaci. Automobilový průmysl je dlouhodobě tahounem českých exportů do Indie, nicméně potenciál pro další růst a pro další pronikání českých výrobců na indický trh tu bezpochyby stále je.

► Civilní letecký průmysl

Mezi lety 2016 - 2020 Indie vykazovala meziroční růst počtu cestujících přepravených leteckou dopravou ve výši 11 %. I přes dopady pandemie koronavirové na leteckou dopravu chce indická vláda vytvořit podmínky pro další rozvoj letecké dopravy, aby počet prodaných letenek v roce 2037 překonal hranici 500 milionů. Indie se celkovým počtem prodaných letenek řadí mezi sedm největších trhů na světě a podle IATA se má stát součástí vedoucí trojice pomyslného žebříčku už v roce 2024. Zvyšující se poptávka po letecké dopravě se promítá i do potřeby rozšiřování letadlového parku včetně letadel s nižší přepravní kapacitou, která jsou vyráběna v Česku a hodí se pro provoz v odlehklých

a těžko dostupných oblastech. Údržba a oprava letadel se musí provádět v zahraničí, protože domácí servisní kapacita není dostatečná. Příležitost uplatnit se v Indii mají české firmy v doprovodných službách, včetně školení pilotů a dispečerů letového provozu. V letech 2019–2024 budou místní aerolinky podle odhadu věcně příslušného ministerstva potřebovat 7 000 pilotů. Šanci mají rovněž dodavatelé radarů, technologií pro letiště, ale i leteckých dílů, včetně motorů pro letecký průmysl.

► Důlní, těžební a ropný průmysl

Indie je třetím největším producentem uhlí na světě, a to po USA a Číně, s celkovými zásobami uhlí odhadovanými na 319,020 mld. tun. Hlavní příležitosti pro české firmy tkví v dodávkách strojů, strojních zařízení a vybavení pro těžbu (bagry, nakladače, nákladní vozy, cisterny, sklápěče, drtiče kamene, obalovací soupravy, důlní rypadla, válce a válcovací stroje). Konkrétní poptávka dále spočívá v bezdrátových komunikačních systémech pro horníky, v systémech pro sledování pohybu osob pod zemí, technologie vedoucí ke zvýšení bezpečnosti při těžbě, technologie na alternativní spalování metanu, hydrogenační extrakce uhlí, zplyňování uhlí, karbonizace či dodávky a výstavba mořských těžebních plošin (ropa, plyn). Potenciální příležitost tkví i v poptávce po nákladních automobilech v těžebním průmyslu. Povrchové doly poptávají monitory sesuvu svahů hlušiny na haldách, ale třeba i tzv. sprinklery, kropící systémy pro snížení prašnosti. Projekty zplyňování podzemních zásob hnědého uhlí včetně studií proveditelnosti jsou další z velkých příležitostí, kde uplatnit české technologie. Do budoucna lze očekávat komparativní výhodu českých technologií, jelikož Indie při dobývání uhelných zásob bude nucena z části přikročit k hlubinné těžbě, se kterou má Česká republika zkušenosti. V neposlední řadě Indie představuje příležitost pro dodávky investičních celků v petrochemickém průmyslu, např. plynovody, ropovody či celé rafinérie.

► Energetický průmysl

Energetický průmysl lze co do příležitostí považovat za jeden z oborů s největším potenciálem v Indii. Mnoho dodávek však do Indie míří z Číny a příležitosti, kde se zákazník nerozhoduje podle ceny, ale podle kvality, je o poznání méně. Dle indického vládního prognostického ústavu Niti Aayog se do roku 2040 zvýší spotřeba energie trojnásobně. Jelikož Indie nedisponuje určitými zdroji energetických surovin (ropa, plyn), orientuje se masivně na obnovitelné zdroje energie. Příležitosti jsou pro energeticky úsporné technologie: LED žárovky, „smart“ systémy domácích a industriálních osvětlení, dopravní prostředky, hromadná doprava atd. Poptávka je např. po solárních panelech všeho druhu (volně stojících, střešních), příslušenství pro finální montáž, kompletních solárních parcích, ale i malých jednotek typu veřejného osvětlení na solární pohon. V oblasti JE si Indie předsevzala ambiciózní plán dosáhnout v roce 2030 kapacity jaderných elektráren 63 GW. 4 bloky o výkonu 700 MW jsou ve výstavbě a mnoho dalších je v přípravě. Příležitost pro ČR spočívá spíše ve výzkumu. Firmy vyrábějící efektivní turbíny, chladicí věže či technologie na odsíření zastaralých tepláren zaznamenávají poptávku po jejich výrobcích. Velké vodní díla i malé hydroelektrárny doplácí na zdoluhavý a byrokratický schvalovací proces, nicméně turbíny patří mezi další poptávané produkty. Příležitosti představují i „větrná pole“, jejichž rozvoj je v Indii velký. Kromě vlastních větrníků se jedná i související produkty typu měřících zařízení. Příležitosti v Indii mají i firmy z oblasti distribuce elektrické energie. Sloupy vedení, elektrokeramika, ale také tzv. „Smart Grids“ patří mezi nejpoptávanější. V oblasti plynu má Indie zájem o chytrá měřidla plynu, software či příslušenství v podobě handsetů pro odečty.

► Obranný průmysl

Indie je největším dovozcem zbraní na světě a jednou ze zemí s nejvyšším obranným rozpočtem, z něhož 14 % připadá na modernizaci vybavení ozbrojených složek. Odhaduje se, že více než polovinu zbraní a zbraňových systémů dodaly v posledních letech zahraniční výrobci. Příležitost k uplatnění mají špičkové české technologie, které se prosazují celosvětově (např. radiolokátory). Stejně tak mají šanci české firmy s nabídkou modernizace techniky ruské provenience. Politické ambice Indie a situace na severních hranicích vytvářejí tlak na posilování bojovnosti a tím i na vyšší výdaje na nákup techniky. Indická vláda do značné míry liberalizovala příliv PZI do domácího obranného průmyslu a zrychlila vydávání povolení na zbrojní výrobu soukromým firmám s cílem umožnit vytváření společných podniků se zahraničními partnery. Smyslem je podpořit přísun moderních zahraničních technologií a zajistit si bezpečnější přísun dodávek obranné techniky tím, že se bude vyrábět přímo v Indii. Nákupní politika upřednostňuje mezinárodní výrobní spolupráci před dovozy a byla upravena v souladu s vládní iniciativou Make in India. Celá řada indických, především soukromých a v mnoha případech kapitálově silných firem vidí v tomto oboru příležitosti a je připravena se zahraničními partnery zakládat společné podniky a spolupracovat na bázi technologické kooperace.

4 Kulturní a obchodní jednání

Podkapitoly:

- 4.1 Úvod
- 4.2 Oslovení
- 4.3 Obchodní schůzka
- 4.4 Komunikace
- 4.5 Doporučení
- 4.6 Státní svátky

4.1 Úvod

Následující odstavce nabízejí základní orientaci ve formálních i neformálních pravidlech a zvyklostech, které se vztahují k vedení obchodního jednání v Indii. Netřeba zdůrazňovat, že tyto normy se v mnohém odlišují od toho, na co jsme zvyklí u nás. Klíčem k úspěchu v teritoriu je nalezení schopného a důvěryhodného obchodního zástupce či partnera, který bude klíčový při překonávání mnohých komplikací daných značnou kulturní, mentální a jazykovou odlišností místního prostředí. Při jednání s místními obchodními zástupci, partnery, zadavateli projektů či klienty, a budování osobního vztahu s nimi, mohou být užitečné následující základní poučky.

4.2 Oslovení

V Indii se v obchodním styku preferuje osobní kontakt a velkou roli hrají osobní známosti a důvěra. Pro navázání prvotního obchodního kontaktu je proto ideální se do teritoria vydat osobně – např. v rámci návštěvy veletrhu, výstavy, či konference. Samozřejmě i v Indii funguje osobní doporučení či zprostředkování, např. prostřednictvím již etablovaných firem, obchodníků či prostředníků. Pomocí s navázáním prvotního kontaktu může i Zastupitelský úřad ČR v Novém Dillí, který prostřednictvím obchodně-ekonomického diplomata může předat kontakt, domluvit schůzku, atd. V Indii působí i Agentura na podporu exportu CzechTrade, která má obchodní kanceláře v Bombaji a v Bengalúru. CzechTrade poskytuje na základě konkrétních požadavků firem asistenční služby, konzultace v oblasti podnikání, založení firmy, provádí marketingový průzkum trhu, vyhledá vhodné obchodní partnery a případně dokáže ověřit jejich zájem o nabízený produkt. Pro ověření tržního potenciálu pro český výrobek či službu a nalezení zákazníků a partnerů lze využít i místních poradenských společností, obchodních komor, či oborových asociací. Alternativním kanálem pro vstup na indický trh, zejména pro menší prodejce, je pak využití online tržišť. E-commerce je v Indii mimořádně rozšířený a objem zboží prodaného online má v roce 2021 dosáhnout 70 mld. USD, zejména prostřednictvím platform jako je Amazon, Flipkart, Snapdeal a eBay. Ačkoliv je Indie tradiční a konzervativní společností, kde je při obchodních jednáních silně preferován osobní kontakt "tváří v tvář", vynutila si pandemie koronavirovou určitou flexibilitu a změnu společenských a obchodních zvyklostí. Poměrně rychle se tak rozšířilo a vžilo využívání videokonferenčních platform a nástrojů i v obchodním styku.

4.3 Obchodní schůzka

V Indii se přikládá velký význam osobním známostem, a to především v obchodní a politické sféře. Proto je výhodné sjednat si první schůzku na doporučení nějakého prostředníka, který se s indickým obchodníkem zná. Se zprostředkováním může pomoci např. již etablovaná česká firma, Velvyslanectví ČR, či kancelář CzechTrade. Schůzky jsou nezávadka potvrzovány až těsně před vlastním jednáním, přičemž termíny a časy schůzek se mohou průběžně měnit. I přesto doporučujeme dochvilnost, kterou indiští partneři od svých evropských protějšků očekávají (ačkoliv sami mohou na jednání přijít s lehkým zpožděním). Úvodní jednání je většinou více formální a může být sjednáno v ranních či odpoledních hodinách pracovního týdne. Podání pravé ruky na pozdrav je v Indii při obchodních jednáních rozšířenou praxí. Je rovněž možné se s obchodním partnerem přivítat tradičním indickým pozdravem "Namaste" - složenými dlaněmi před hrudí s prsty směřujícími nahoru, náznakem uklonění a pronesením pozdravu "Namaste". Pozdrav Namaste je sázkou na jistotu zejména co se týče vítání se s ženami, kdy v závislosti na věku a postavení ženy není vždy jasné, zda je klasický "handshake" vhodný. Indové si velmi potrpí na hierarchii, proto je zapotřebí jako prvního pozdravit nejvýše postaveného zástupce indické společnosti. Při každé příležitosti bude zapotřebí vyměnit si vizitky, je proto nutné mít jich s sebou dostatek. Vizitky stačí mít v anglickém jazyce, předávají se oběma rukama, případně pravou rukou, písmem směřujícím k osobě před vámi. Přijatým vizitkám je zapotřebí věnovat patřičnou pozornost - příliš nedbalé přijetí a okamžité založení vizitky může být

vnímáno jako hrubost. Obecně se jídlo, nápoje a věci, které se předávají druhé osobě, berou vždy do pravé ruky. Levá ruka slouží v indickém pojetí k tzv. "nečistým činnostem", jako je toaleta či zouvání a přenášení špinavých bot. Zejména tradičně ladění Indové považují za nezdvořilé, pokud na ně někdo míří podrážkou bot či na ně ukazuje prstem. Pokud je zapotřebí na něco či někoho ukázat, použijte vzhůru obrácenou dlaň či z pěsti vyčnívající palec. Na prvním jednání se dárky neočekávají. Naopak např. na závěrečném jednání, na kterém je podepsán kontrakt, je obdarování vhodné (např. českým sklem). Na začátku jednání je většinou dán prostor pro tzv. "small talk", tedy otázkám na dosavadní znalosti Indie, cestu, rodinu, profesní a osobní zájmy, atd. Nedoporučuje se tuto fázi jednání uspěchat či zanedbat, a přejít ihned k obchodnímu jednání - pokud si nebudete jistí optimálním timingem, nechte se vést vašim indickým obchodním partnerem.

Počítejte s tím, že tempo jednání a uzavírání obchodů je v Indii obecně pomalejší než u nás. Indičtí obchodníci dávají přednost osobnímu kontaktu a je pro ně mimořádně důležité dobře poznat své obchodní partnery. Dotažení obchodu do úspěšného konce tak bude zpravidla vyžadovat sérii opakovaných jednání a časté osobní návštěvy Indie. Jednání s indickými partnery je obvykle velmi srdečné, indičtí obchodníci umějí obratně vést rozhovory a velmi ocení, když jejich český partner projeví zájem o jejich zemi a ukáže, že o ní také něco ví. Během jednání je nutno brát v úvahu, že ne každé kladné vyjádření indického partnera je skutečně míněno vážně, neboť není v mentalitě Indů odpovídat na něco „ne“. Odpovědi typu "možná", "uvidíme" nebo "budeme se snažit" proto často mohou indikovat, že indický protějšek není ochoten něco splnit. Přílišné emoce, temperament, rozčilení či zlostné reakce rozhodně nepatří k projevům, kterými si v Indii získáte respekt svého protějšku. Naopak je oceňován racionální a pragmatický přístup, zdvořilost a téměř nevyčerpatelná trpělivost. V Indii je naprosto klíčové, aby si partneři při jednání za všech okolností zachovali tvář - nesmí dojít k urážce, ponížení či ztrapnění jedné ze stran druhou stranou.

Je velmi pravděpodobné, že po určitém čase budou obchodní jednání doprovázet pozvání na večeři, případně na obchodní oběd. Při těchto příležitostech nebude primárním tématem obchod, ale spíše půjde o hlubší poznání obchodního partnera. Co se týče samotného stolování, mějte na paměti, že Hinduisté nesmějí jíst hovězí maso, protože kráva je v jejich náboženství považována za posvátné zvíře. Muslimská menšina v Indii přirozeně nejí vepřové maso. Striktní oddělení porcí na vegetariánské a nevegetariánské je u společného stolování v Indii naprosto zaplatěné a běžné. Indický partner bude s největší pravděpodobností trvat na zaplacení účtu. Je zdvořilé i opakovaně navrhnout, že účet českého partnera, můžete očekávat pozvání na návštěvu k indickému partnerovi domů. Při takové příležitosti je vhodné přinést malý dar pro hostitele, případně jeho ženu (s tou se však během návštěvy vůbec nemusíte setkat). Muslimové, ale i oddaní hinduisté, se často striktně vyhýbají alkoholu, který v některých restauracích nemusí být vůbec podáván. Ostatně prodej alkoholu je v Indii významně omezen a regulován. Na druhou stranu mezi majetnými Indii je oblíbený velmi drahý alkohol (zejména whisky). Alkohol jako dar pro indického partnera tak vyžaduje, abyste jej do určité míry znali a dokázali posoudit, zda se v jeho případě jedná o dar vhodný.

Indové od svých západních obchodních partnerů očekávají při jednáních formálnější úbor, tzn. u mužů oblek či alespoň sako (smart casual), a u žen business kostýmek. V tradičních odvětvích, jako je např. bankovníctví, je vyžadován oblek s kravatou. Nedoporučuje se nošení příliš krátkých sukní či výrazných dekolů. V závislosti na sezóně či počasí, např. v horkých letních měsících, je přípustné odložení saka a vedení jednání v košili. Vzhledem k tomu, že určité segmenty indické společnosti jsou stále velmi konzervativní a hierarchicky orientované, měl by váš jednací tým být sestaven z vysoce postavených a společensky dobře situovaných zástupců české společnosti. Rozhodně by na jednání se seniorními zástupci indické společnosti neměli být vysíláni juniorní firemní reprezentanti. Ideální je, aby vedoucím jednacího týmu byl ředitel/jednatel české společnosti, nebo alespoň jeho zástupce, či vysoce postavený manažer společnosti. Tím dáte najevo důležitost jednání a respekt. Indický firemní střední management nemá kompetenci rozhodovat o uzavření důležitých obchodních transakcí - tuto pravomoc má pouze nejvyšší postavený výkonný management společnosti. Snažte se proto jednat s nejvyšším postaveným firemním zástupcem - poznáte jej zpravidla tak, že na jednání jako první vstoupí do dveří, zahájí jednání či sedí uprostřed jednacího stolu, a jeho kolegové mu všemožně projevují úctu.

4.4 Komunikace

Výhodou při obchodování s indickými partnery je jejich velmi dobrá znalost angličtiny a vysoká dostupnost zdrojů informací, včetně např. obchodní legislativy, v tomto jazyce. Občas však může být indická angličtina vzhledem ke specifickému akcentu a částečně odlišné slovní zásobě poměrně nesrozumitelná (to samozřejmě neplatí u Indů se zahraničním vzděláním, např. z Británie či USA). Zajištění tlumočnicka na obchodní jednání nebude zapotřebí, pokud jste si již na specifický indický přízvuk zvykli, a úroveň vaší angličtiny i vašeho obchodního partnera je vysoká. Při oslovování se doporučuje - zejména zpočátku - formální oslovení příjmením, např. Mr. Kumar, apod. Indové si v rámci místní hierarchické společnosti potrpí na své tituly, doporučujeme proto partnery oslovovat jejich funkčním titulem, např. doktor či profesor, atd. V pozdějších fázích jednání je možné, že vám bude indickým partnerem nabídnuto méně formální oslovení a větší nenucenost. I v Indii se začíná v rostoucí míře objevovat anglo-americký způsob oslovování křestním jménem, zejména u déletrvajících kontaktů či v méně formálním prostředí start-upů zaměstnávajících převážně mladší pracovníky.

Jak již bylo řečeno, Indové chtějí svého obchodního partnera poznat, a proto mu budou klást velké množství i osobních otázek na rodinu, děti, společenský status, apod. Je zapotřebí být k tomuto dotazování tolerantní a trpělivě odpovídat na všemožné dotazy, které s obchodem nemusí vůbec souviset. Zároveň je dobré projevit patřičný zájem i o osobní život indického protějšku, zapamatovat si např. jména jeho dětí, a při příštím setkání se zeptat, jak se jim daří. Indičtí partneři ocení zájem a znalost indických realit ze strany západních partnerů, předchozí znalost a např. cestování po Indii tak může budování důvěry a vztahu s indickým partnerem prospět. Naopak nedoporučujeme příliš otevřené, a zejména kriticky laděné diskuze o indické politice, náboženských a etnických problémech a dalších citlivých tématech. Je dále nutné mít na paměti, že v Indii je stále do určité míry zakořeněn postkoloniální syndrom. To může vést k určité preciznosti místních, kteří si mohou příliš

sebevědomé či dominantní vystupování ze strany bílých, západních návštěvníků, vysvětlovat jako nadřazenost či aroganci. Doporučujeme dále nazývat indická města jejich postkoloniálními názvy (např. Bombaj je nazývána Mumbai). Po navázání osobního kontaktu lze ke komunikaci využít všechny běžně používané formy, včetně rozšířené komunikace prostřednictvím e-mailu. Jednoznačně nejrozšířenější forma komunikace v zemi je v současnosti prostřednictvím mobilní aplikace WhatsApp, a to i v obchodním či úředním styku. S pandemií korona viru i do Indie naplno pronikla komunikace prostřednictvím různých videokonferenčních platform, které jsou v současnosti hojně využívány pro obchodní jednání, webináře, atd.

4.5 Doporučení

Před cestou do Indie za obchodním jednáním se rozhodně vyplatí co nejpečlivější studium a rešerše tohoto exotického teritoria, místních pravidel, kultury a zvyklostí, které jsou velmi odlišné od našich norem. Je zapotřebí znát alespoň základní kulturní realie a odlišnosti, a respektovat je - tím si získáte uznání místních. Pamatujte na mimořádně vysoký počet veřejných a státních svátků, z nichž některé mohou trvat i řadu dnů, a mohou znemožnit uskutečnění obchodních jednání v daném termínu. Velice užitečné je mít místního prostředníka či kulturního průvodce, který poradí a může nabídnout perspektivu Indů. Je zapotřebí být přizpůsobivý a flexibilní - ne vždy se budou jednání vyvíjet podle vašich představ. Pokud je to jen trochu možné, naplánujte dobu návštěvy Indie o několik dnů delší, než je nezbytně zapotřebí k vyřízení jednání. Schůzky mohou být rušeny či přesouvány, časová rezerva vám přijde vhod i pro související společenské akce (večeře, obědy, festivaly, čas na budování vztahů, atd.). Příliš krátká návštěva či zanedbání společenských akcí může u indických partnerů vzbudit dojem, že pro vás indický trh není příliš důležitý. Budujte vztahy s klíčovými osobami s rozhodovací pravomocí, ať už se jedná o vaše obchodní partnery, důležité klienty či zástupce vlády a státní správy.

4.6 Státní svátky

V Indii se slaví velké množství svátků, což je dáno mnohonárodnostním a mnohonáboženským charakterem země. Tři nejdůležitější celostátní svátky, které jsou pevné, jsou: Den republiky (26. 1.), Den nezávislosti (15. 8.) a Oslava narození Mahátmy Gándhího (2. 10.). Pro většinu obyvatelstva, tvořenou hinduisty, jsou hlavními svátky Diwali a Holi, jejichž datum je meziročně pohyblivé, stejně jako v případě mnoha jiných svátků. Níže následuje přehled hlavních indických státních svátků, během kterých jsou zavřené úřady a soukromý sektor dává svým zaměstnancům volno:

- 1 Den republiky (26.1.)
- 1 Holi
- 1 Velký pátek
- 1 Ram Navami
- 1 Mahavir Jayanti
- 1 Id-ul-Fitr
- 1 Budha Purnima
- 1 Id-ul-Zuhu (Bakrid)
- 1 Den nezávislosti (15. 8.)
- 1 Muharram
- 1 Janmasthanami
- 1 Oslava narození Mahátmy Gándhího (2. 10.)
- 1 Dussehra
- 1 Milad-un-Nabi/Id-e-Millad
- 1 Diwali
- 1 Narození guru Nanak
- 1 Boží hod (25.12.)

Kromě těchto svátků se v Indii slaví množství dalších náboženských svátků, či svátků slavených v jednotlivých indických svazových státech a územích.

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Podkapitoly:

- 5.1 Vstup na trh
- 5.2 Formy a podmínky působení na trhu
- 5.3 Marketing a komunikace
- 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 5.5 Trh veřejných zakázek
- 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
- 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
- 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
- 5.9 Veletrhy a akce

5.1 Vstup na trh

Jak je vidět na příkladu úspěšných českých společností v Indii, dokáže české zboží a služby na tomto náročném trhu uspět, musí však být cenově konkurenceschopné, originální a inovativní, musí se jednat o vyspělé technologie a systémy, a prodej musí být doprovázen špičkovou reklamní a marketingovou kampaní. V žebříčku Světové banky "Ease of Doing Business" se Indie v roce 2020 umístila na 63. místě z 190 hodnocených zemí, což znamená, že si oproti předchozímu roku polepšila o 14 příček. Mezi nejhůře hodnocené oblasti patří nadále nízká úroveň vymahatelnosti smluv, složitost založení podniku, výběr daní a registrace nemovitostí. K hlavním prodejním a distribučním kanálům patří uzavření agenturní či distribuční smlouvy s indickým obchodním zástupcem, online prodej (e-commerce), přímý prodej (direct selling) či franšizing, případně licenční dohoda. Klíčovým právním předpisem týkajícím se obchodně-podnikatelské činnosti je Zákon o společnostech z roku 2013 (Companies Act), avšak obchodní legislativa je obsažena v řadě dalších předpisů. Hlavními typy inkorporovaných společností jsou společnost s ručením omezeným (Limited Liability Company, LLC) a partnerství s ručením omezením (Limited Liability Partnership, LLP). Ty mohou být 100 % vlastněné zahraniční společností (wholly-owned subsidiary) v hospodářských sektorech, ve kterých je 100% vlastnictví povoleno. Další možností je uzavření tzv. joint venture s místní indickou společností. Hlavní neinkorporované entity jsou pobočka (branch office), která může vykonávat obchodní činnost, kontaktní kancelář (liaison office), která nemůže obchodovat, a jedná se v podstatě o zastoupení zahraniční firmy za účelem průzkumu obchodních příležitostí, a projektovou kancelář (project office), která se otevírá za účelem realizace konkrétního projektu. Pro každou z těchto entit platí jiné daňové, finanční a regulatorní povinnosti, proto je při vstupu na indický trh zapotřebí realisticky zvážit potřeby a možnosti českého exportéra. I v Indii platí stejné zásady pro úspěšný vstup na trh, jako v jiných rozvojových zemích. Velmi důležitá je správná volba spolehlivého a schopného místního obchodního zástupce, poradce či obchodního partnera. Vyplatí se investovat finanční prostředky do průzkumu trhu, a za zvážení stojí využití služeb konzultantské firmy, případně akvizice etablované místní firmy. Firmy, které nově vstupují na indický trh, mohou konzultovat své záměry s obchodně-ekonomickým úsekem Velvyslanectví ČR v Dillí a se zahraničními kanceláři agentury CzechTrade v Mumbai a v Bengaluru.

Vstup na indický trh rozhodně není jednoduchý, což je dáno jeho velikostí, odlišnou podnikatelskou kulturou a mnoha dalšími faktory, včetně náročných byrokratických procedur. Co se týče dovozních a celních podmínek, aktuální přehled celních sazeb je k dispozici na webových stránkách Indian Customs Electronic Gateway (ICEGATE), které jsou spravované celním úřadem, a jsou určené pro obchodníky a přepravce. Jednotlivé druhy zboží a příslušné celní sazby je zde možné dohledat pomocí základního šestimístního HS kódu, který je zde označen písmeny CTH. Výsledky vyhledávání obsahují také informace o požadavcích, které musí dovážené zboží naplňovat. S dovozem je spojeno také několik dalších poplatků, jako například přírůžka na sociální zabezpečení (Social Welfare Surcharge), která činí 10 % základního cla. Zboží je při dovozu dále zatíženo nepřímou daní GST (Goods and Services Tax – obdoba naší DPH), a u zboží, na něž se GST nevztahuje, je třeba připočítat lokální daně, které jsou určovány jednotlivými svazovými státy (např. na alkoholické nápoje). K vyhledávání celních sazeb na webu ICEGATE slouží "kalkulačka pro výpočet cla" (Custom Duty Calculator) na příslušný druh zboží. Odkaz na kalkulačku je umístěn na domácí stránce ICEGATE v menu "Our Services". Indický trh je chráněn bariérou cel a administrativních překážek, které se v rámci vládní iniciativy „Make India“ dále stupňují. Indie se snaží nahrazovat zahraniční dovoz domácí výrobou a všeobecně podporovat rozvoj vlastního průmyslu. Vládní protekcionismus má např. podobu zvyšování cel, zavádění importních kvót a licencí, či povinných auditů kvality výrobců dováženého zboží. Jako příklad lze uvést automobilový průmysl, kde v poslední době došlo ke zvýšení celních tarifů na komponenty a díly používané při místní kompletaci vozů evropských značek (bezpečnostní temperovaná skla, součásti elektrického osvětlovacího a signalizačního zařízení, díly systémů zapalování, stěračů, odmrazovačů a odmlžovačů). U těchto součástek došlo k navýšení celního tarifu z 10 % na 15 %. Dovoz zahraničních automobilů přitom podléhá 100% celnímu tarifu, a jejich prodej je zdaněn nejvyšší sazbou GST ve výši 28 %. Vyšší cla na dovoz automobilových součástek prodávají výrobu vozů evropských značek v Indii, což se promítá do vyšších cen pro zákazníky.

5.2 Formy a podmínky působení na trhu

Většina českých exportérů využívá služeb místního agenta či distributora, bez nutnosti zakládat v Indii obchodní společnost. Tím zůstane většina administrativní zátěže na místním zástupci, který disponuje příslušným zázemím, licencemi, znalostí místního trhu, prostředím a lidmi. Vzhledem k tomu, že činnost agentů/distributorů v Indii není obchodní legislativou ošetřena, je zapotřebí věnovat mimořádnou pozornost agenturní či distributorské smlouvě (přesné geografické a produktové vymezení, exkluzivní či ne-exkluzivní smlouva, výše a podmínky vyplácení odměny/provizie, prodejní cíle, kontrolní mechanismy a odpovědnosti obou stran). Pečlivým právním ošetřením potenciálně sporných bodů a jednoznačnou formulací smlouvy lze předejít budoucím právním sporům s nejistým výsledkem.

Další možností vstupu na trh je založení obchodní společnosti podle indické obchodní legislativy (Zákon o obchodních společnostech z roku 2013). Čeští exportéři s dlouhodobou přítomností na indickém trhu, a zejména ti, co v Indii mají lokalizovanou i výrobní činnost, zde zakládají společnosti typu LLC či LLP, firemní pobočky (viz kap. 5.1), případně nějaký typ joint venture (JV). Soukromé LLC musí mít 2 ředitele, z nichž minimálně jeden musí být indickým občanem. Minimální základní kapitál je u soukromých LLC 100 tis. INR, u veřejných pak 500 tis. INR. Podle hospodářského sektoru může český exportér vlastnit 100 % indické společnosti, případně společnost spoluvlastnit s indickým partnerem/y. Sektory, ve kterých indická vláda umožňuje 100% zahraniční vlastnictví společností, jsou: automobilový průmysl, vzdělávání, e-commerce, elektronika, zdravotní technologie a zařízení, těžba nerostných surovin, farmaceutický průmysl, textilní průmysl, telekomunikace a obnovitelné zdroje energie. V některých sektorech je přítom pro povolení 100% zahraničního vlastnictví vyžadován vládní souhlas, v jiných je umožněno bez schvalovací procedury (tzv. automatic route). Vzhledem ke komplexnosti legislativního prostředí doporučujeme využít profesionálních služeb některé z etablovaných místních právně-poradenských společností, například SAS Partners, E&Y, PWC či Deloitte.

5.3 Marketing a komunikace

Mezi nejrozšířenější tradiční indické marketingové nástroje patří inzerce v tisku, reklamní spoty v televizi, rozhlasová reklama, venkovní a vnitřní reklama typu billboardů a reklamních ploch různých velikostí. Jako všude na světě, stal se i v Indii zřejmě nejrozšířenějším marketingovým kanálem současnosti internet a sociální média. V roce 2020 se indický internetový trh stal druhým největším po čínském, s více než 700 mil. uživatelů. Odhaduje se, že do roku 2025 počet internetových uživatelů vzroste na 975 mil. Je přitom důležité si uvědomit, že přibližně 75 % těchto uživatelů jsou mladí lidé (15 - 34 let), kteří se k internetu připojují prostřednictvím svých chytrých telefonů. Kvalitní firemní webové stránky pomohou vybudovat reputaci a důvěryhodnost značky a produktu v Indii. Myslete na to, že v Indii je důležitější funkčnost mobilní verze webu než jeho plnohodnotná, desktopová verze. Velmi rozšířeným reklamním kanálem jsou samozřejmě i v Indii sociální média. Poměrně levně propagované příspěvky umožňují představit produkty zákazníkům a sociální média představují i vynikající platformu pro zapojení zákazníků a posílení jejich loajality. Nejrozšířenějšími sociálními médii v Indii jsou WhatsApp (320 mil. uživatelů), Facebook (300 mil. uživatelů), Hike Messenger (400 mil. uživatelů) a Twitter (20 mil. uživatelů).

Vzhledem k velikosti Indie a k propastným kulturním a jazykovým odlišnostem v jednotlivých státech nelze generalizovat, jakou marketingovou a reklamní strategii zvolit. Velká města jsou např. daleko blíže západním konzumním návykům, mají bohatou střední třídu ochotnou utracet vysoké částky za luxusní evropské značky. Naopak obyvatelstvo venkovských oblastí a maloměst je nesrovnatelně chudší, a bude se vždy řídit především cenou daného produktu. Co se týče jazyka, všeobecně rozšířená je angličtina, takže veškeré propagační materiály musí být zpracovány v angličtině. V různých méně rozvinutých koutech země či mezi chudšími společenskými vrstvami však bude nutné marketingové materiály přeložit do hindštiny, případně jiných lokálních jazyků. Mimořádně velkou roli v indické kultuře hraje symbolismus, a jeho významy spojené s čísly a barvami. Zářivé a živé barvy jsou velmi oblíbené, a jsou proto základní součástí všech indických festivalů a oslav. Černé barvě je však lepší se vyhnout, protože označuje temnotu a zlo. Ačkoliv může být bílá barva spojována se smrtí (nosí ji tradiční vdovy), symbolizuje rovněž čistotu a pravdu. Číslo nula, jedna, dvě a tři jsou vnímána pozitivně, a setkáme se s nimi proto v mnoha hinduistických kulturních a náboženských praktikách. Reklama by neměla pobuřovat, podněcovat k nenávisti či násilí (např. mezi etniky či náboženstvími), či narušovat veřejný pořádek. Musí být v souladu s indickými normami cudnosti (nezobrazovat nahotu) a místními předpisy, a vycházet vstřícně indickým a místním preferencím, vkusu a kultuře.

V Indii se pořádá velké množství specializovaných veletrhů, které je možné využít k marketingu zboží/služeb a k obchodním jednáním. Pro detailnější informace o veletrzích viz kap. 5.9.

5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví

Ochrana práv duševního vlastnictví (IPR) v Indii je i přes pozvolný pokrok nadále problematická. Obecně přetrvává poměrně nízké povědomí a motivace k ochraně IPR ze strany obyvatelstva i podnikatelů. Problematické je zejména padělání léků, protiprávní šíření chráněného obsahu

(zejména digitálního) a padělání světových značek elektroniky, oblečení a módních doplňků. Od vstupu do Světové obchodní organizace (WTO) v roce 1995 je Indie signatářem dohody TRIPS (Trade Related Aspects of Intellectual Property Rights), a je tudíž povinna zajistit minimální požadovanou úroveň ochrany IPR. Indie je rovněž členem WIPO (World Intellectual Property Organisation) v Ženevě. Zákony vztahující se na ochranu duševního vlastnictví prošly zejména kolem přelomu tisíciletí rozsáhlou novelizací cílem přiblížit je západnímu standardu (hlavně britskému common law). Legislativa ochrany IPR se řídí zákonem o autorských právech z r. 1957 (Copyright Act), který byl komplexně novelizován v r. 1999 a plně odráží požadavky Bernské konvence. Obchodní značky jsou ošetřeny příslušným zákonem z roku 1999 (Trademarks Act). Zeměpisná označení jsou ošetřena zákonem z roku 1999 (Geographical Indications of Goods Act). Problematika zeměpisných označení je důležitým bodem vyjednávání dohody o obchodu a investicích mezi Indií a EU, jelikož i přes modernizaci příslušné legislativy zůstává registrace zeměpisných označení v Indii pro zahraniční společnosti velmi zdoluhavá a těžkopádná. Průmyslový design se řídí příslušným zákonem z roku 2000 (The Design Act), který poskytuje minimální ochranu požadovanou TRIPS.

Úroveň vymahatelnosti ochrany IPR prostřednictvím soudů je v Indii v praxi stále poměrně nízká, a je mimořádně zdoluhavá. Proto společnostem před vstupem na indický trh doporučujeme důkladný průzkum rizik v jejich oboru, případně indických obchodních partnerů. Duševní vlastnictví může být na vysoce konkurenčním trhu, jakým Indie je, hlavní konkurenční výhodou české společnosti, proto doporučujeme registraci obchodní značky, zeměpisného označení, patentů a dalších IPR společnosti před vstupem na trh. Vyplatí se investovat do zkušeného místního právníka znalého problematiky IPR a indického kontextu.

5.5 Trh veřejných zakázek

Trh veřejných zakázek je v Indii poměrně rozsáhlý. Zadavatelem mohou být vedle státních a samosprávných orgánů také početné a silné státní firmy, které dominují některým sektorům indického hospodářství, jako je například bankovníctví, těžba uhlí, ropný průmysl či obranný průmysl. Neexistuje přitom žádný ucelený předpis, který by problematiku veřejných zakázek ošetřoval. Některé obecné principy, kterými se zadávání veřejných zakázek řídí, jsou odvozeny z indické ústavy. Další obecná, avšak i specifická pravidla a regulace, obsahuje řada právních předpisů vydaných na úrovni centrální vlády, jako je např. zákon o smlouvách z roku 1872 (Contract Act), zákon o prodeji zboží z roku 1930 (Sale of Goods Act), zákon o prevenci korupce z roku 1988 (Prevention of Corruption Act), zákon o rozhodčím řízení a dohodovacím řízení z roku 1996 (Arbitration and Conciliation Act), atd. Některé indické státy, jako např. Tamilnádu, Karnátaka, Ándhrapradéš, Assam a Rádžastán, navíc přijaly vlastní legislativu, která problematiku zadávání veřejných zakázek reguluje. Detailní a specifická regulace pro zadávání veřejných zakázek je obsažena na úrovni prováděcích předpisů a směrnic, zejména v obecných finančních pravidlech (General Financial Rules), která byla původně přijata v roce 1947, a naposledy novelizována v roce 2017. Většina rezortů si navíc zpracovala vlastní manuály a pravidla pro své nákupy, např. manuál pro akvizice indického ministerstva obrany. V neposlední řadě vláda Nárendry Módího v roce 2017 vydala nařízení o veřejných zakázkách (Preference to Make in India Order), které při veřejných zakázkách upřednostňuje nákup od indických dodavatelů s cílem podpořit rozvoj výroby a služeb v Indii.

Důležitou roli při získání zakázky hraje místní konzultant, obchodní zástupce nebo partnerská firma, protože jejich přítomnost na trhu a kontakty se zadavateli tendrů jsou předpokladem pro včasné získání informací potřebných pro přípravu fundované nabídky, která pak má větší šance na úspěch. Největší indické státní společnosti jsou podle výše obrátu a zisku dále členěny do kategorií. Nejvyšší kategorie nese název "Maharatna" a tento status získávají indické obří státní společnosti, jejichž roční obrát přesáhl tři roky po sobě 200 mld. INR. Následují nižší kategorie Navratna, Miniratna I a Miniratna II. Níže je uveden přehled indických státních společností podle kategorií:

Kategorie "Maharatna"

- 1 Bharat Heavy Electricals (BHEL)
- 1 Coal India
- 1 GAIL
- 1 Indian Oil Corporation
- 1 NTPC Limited
- 1 Oil and Natural Gas Corporation (ONGC)
- 1 Steel Authority of India (SAIL)

Kategorie "Navratna"

- 1 Bharat Electronics
- 1 Bharat Petroleum (BPCL)
- 1 Container Corporation of India (CONCOR)
- 1 Engineers India Hindustan Aeronautics
- 1 Hindustan Petroleum (HPCL)
- 1 Mahanagar Telephone Nigam (MTNL)
- 1 National Aluminium Company (NALCO)
- 1 National Buildings Construction Corporation (NBCC)
- 1 National Mineral Development Corporation (NMDC)
- 1 Neyveli Lignite Corporation

- 1 Oil India
- 1 Power Finance Corporation
- 1 Power Grid Corporation of India
- 1 Rashtriya Ispat Nigam (RINL)
- 1 Rural Electrification Corporation
- 1 Shipping Corporation of India

Od roku 2016 funguje indická elektronická burza veřejných zakázek (GeM; Government e-Market Place) kontrovaná ministerstvem obchodu a průmyslu, ministerstvem elektroniky a IT a ministerstvem financí. Primárně burza zatím zprostředkovávala nákupy pro centrální ministerstva, státní podniky a centrální orgány. Zároveň se však k iniciativě připojila většina indických svazových států. Portál nabízí nákupní nástroje, jako například elektronické aukce, reverzní elektronické aukce a agregování poptávky tak, aby usnadnil vládním uživatelům dosažení nejlepšího poměru výkon/cena. Dalším užitečným zdrojem informací o veřejných zakázkách je portál pro zadávání veřejných zakázek centrální vlády (Central Public Procurement Portal), který umožňuje všem centrálním vládním organizacím, aby zveřejnily podrobnosti o zadávacích řízeních, opravách a zadávání zakázek. Hlavním cílem tohoto portálu je poskytnout jednotný přístup k informacím o veřejných zakázkách.

5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů

S ohledem na velmi pomalé tempo indických soudů a obecně nízkou úroveň vymahatelnosti smluvních závazků většina právních expertů doporučuje řešit obchodní spory smířlivě cestou mimosoudně. Podle údajů Světové banky trvá v průměru 1 445 dnů, než firmy prostřednictvím soudního řízení vyřeší spor vedený u prvoinstančního soudu. To je téměř trojnásobná délka oproti průměru v zemích OECD. Alternativou k soudnímu řízení jsou arbitráže (vnitrostátní), které bývají zpravidla rychlejší. Rizika spojená s obchodními transakcemi lze snížit využitím vhodných platebních instrumentů (akreditivů) a zajišťovacích mechanismů. Před navázáním obchodní spolupráce je na místě si např. ověřit, zda je společnost zapsaná v obchodním rejstříku (Registrar of Companies, Ministry of Corporate Affairs). Menší firmy v rejstříku zapsané nejsou, nicméně mohou mít členství v profesních asociacích. Riziko platební neschopnosti existuje i při obchodování se státními společnostmi. Zdlouhavé řešení např. defektů v realizaci veřejných zakázek může dokončení projektu na dlouhou dobu blokovat, a tím i platby spojené s dodávkami. OECD řadí Indii do kategorie států s mírně zvýšeným investičním rizikem (stupeň 3 na škále 0 - 7). Dle barometru rizikovitosti Exportní a garanční pojišťovací společnosti (EGAP) má Indie hodnocení „B“ na škále A až F.

5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria

Následující informace jsou určeny pouze k základní orientaci - aktuální a detailní informace jsou dostupné na webu MZV či webu Velvyslanectví ČR v Novém Dillí. Pro vstup na území Indie je zapotřebí platný pas s platností min. dalších 6 měsíců od data ukončení zamýšlené návštěvy země. Dále je zapotřebí platné indické vízum. Jednou z možností získání víza je indické elektronické turistické vízum (e-VISA). Touto cestou lze žádat o vízum pro krátkodobou (do 60 dnů) turistickou, obchodní nebo zdravotní cestu do Indie. Žádost o elektronické vízum se vyplňuje prostřednictvím indického vládního vízového portálu. Žádost o elektronické vízum se vyplňuje v angličtině. Rozhodnutí obdrží žadatel e-mailem do 72 hodin. Žádost vyplňujte bez diakritiky, tj. bez háčeků a čárek. Po vyplnění žádosti je třeba uploadovat do systému čtvercovou fotografii cestujícího, a to ve formátu jpg nebo jpeg, a to s minimálními rozměry 350 (šířka) x 350 (výška) pixelů, přičemž velikost fotografie musí mít minimálně 10 KB a maximálně 1 MB. Fotografie musí zobrazovat celou tvář cestujícího z čelního pohledu, musí mít bílé pozadí a nesmí mít orámování. Dále je třeba uploadovat také sken datové stránky pasu, tj. té strany pasu, na které je fotografie cestujícího. Soubor s fotografií musí být ve formátu pdf a musí mít velikost minimálně 10 KB a maximálně 300 KB. V případě, že je žádáno o vízum obchodní (e-Business visa) nebo zdravotní (e-Medical visa), je třeba uploadovat také pozvání nebo jiný doklad potvrzující účel cesty. Soubor musí být ve formátu pdf a musí mít velikost minimálně 10 KB a maximálně 300 KB. Součástí žádosti je platba vízového poplatku ve výši 80,- USD zvýšeného o bankovní poplatek (ve výši až 2,5 % vízového poplatku). Poplatek se hraje přes internet výlučně debetní nebo kreditní platební kartou VISA nebo MASTERCARD. Vzhledem k tomu, že se jedná o mezinárodní platbu, je třeba zkontrolovat, zda držitel karty má povoleny mezinárodní platby kartou přes internet a v jaké výši. Nepodaří-li se třikrát platbu kartou uskutečnit, systém žádost zablokuje a je třeba ji celou zadat znovu. Nemáte-li kartu k dispozici nebo systém danou kartu neakceptuje, lze platbu uskutečnit kdykoli později na portále v sekci "Verify Payment/Pay Visa Fee", ale nejpozději 4 dny před plánovaným příjezdem do Indie. Pokud z nějakého důvodu nemůžete pokračovat ve vyplňování žádosti, lze ji uložit, systém vydá kód, na základě kterého lze později pokračovat v procesu podání žádosti, a to na portále v sekci "Complete Partially". Nejpozději do 72 hodin po úspěšném zadání vízové žádosti přijde na zadanou e-mailovou adresu e-mail, jehož název začíná slovy „Status regarding“, kterým je žadateli oznámeno rozhodnutí o žádosti. Je-li v kolonce „Application Status“ uvedeno „Rejected“, znamená to, že žadatel elektronické vízum neobdrží a že musí žádat o klasické vízum v papírové podobě na velvyslanectví Indie (viz níže). Je-li v kolonce „Application Status“ uvedeno „Granted“, znamená to, že žadatel získal tzv. ETA (Electronic Travel Authorization), tj. elektronickou cestovní autorizaci, na základě které může přicestovat do Indie a získat na hraničním přechodu elektronické vízum. E-mail s informací o udělení elektronického víza je třeba vytisknout na samostatný papír formátu A4 ještě před odletem do Indie a předložit u odbavení na letišti. Po přeletu do Indie se tento e-mail spolu s pasem a příjezdovou kartou předkládá pasové kontrole na letišti nebo v přístavu. V e-mailu je uvedeno, že cestující je povinen si před zahájením cesty ověřit, zda elektronická cestovní autorizace ETA nadále platí. Toto ověření se provádí na portále v sekci "Visa Status". Stejným způsobem si může ověřit právo cestujícího odletět do Indie bez klasického víza vytištěného v pasu

také pracovník letecké společnosti, který cestujícího odbavuje na letišti před odletem do Indie.

Dalším způsobem je žádost o vízum na některém indickém velvyslanectví, např. Velvyslanectví Indické republiky v Praze či Velvyslanectví Indické republiky v Bratislavě. Vyřízení víza trvá v průměru 10 dnů, někdy i déle. Žadatel nejprve vyplní on-line žádost na indickém vízovém portálu, pak ji vytiskne a doručí ji osobně spolu s dalšími požadovanými dokumenty, pasovými fotografiemi a poplatkem na indické velvyslanectví. Po udělení víza je mu do cestovního dokladu vlepen vízový štítek. Vízum je zapotřebí získat před odjezdem do Indie - není možné získat vízum až při příjezdu na hraničním přechodu. Striktně se dodržuje rozlišování turistických, konferenčních (Conference Visa), filmových (Film Visa) pracovních (Employment Visa) a obchodních (Business Visa) víz. Pokud indické orgány při kontrole zjistí, že udělené vízum není v souladu s vykonávanou činností, cizinec bude vyhoštěn. Osoba, přijíždějící do Indie na vízum, může pobývat na indickém území pouze po dobu stanovenou vízem. Pokud žadatel o vízum plánuje v průběhu pobytu v Indii vycestovat ze země a opět se do ní vrátit, musí na tento fakt upozornit indické velvyslanectví vystavující vízum, náležitě své cesty zdokumentovat (letenky, vouchery apod.) a požádat o vyznačení možnosti dvou, případně tří nebo neomezeného počtu (multiple) vstupů do Indie do cestovního dokladu. Prodlužování víz, udělování povolení k pobytu a vydávání nových víz (do nově vystavených cestovních dokladů v případě skončení platnosti, ztráty či odcizení dosavadního cestovního dokladu) provádějí cizinecké úřady, tzv. F.R.R.O. (tj. „Foreigners Regional Registration Office“) v Dillí (Level I–II, East Block VIII, Sector I, R.K. Puram, New Delhi Tel: 26175286, 26711074 – budova se nachází v blízkosti hotelu Hyatt – úřední hodiny: 9.30–13.30 a 14:00–16.00. O víkendech a svátcích je zavřeno.), Mumbai, Kolkatě a Chennai. V hlavních městech všech ostatních indických svazových států nebo území tyto činnosti provádějí policejní ředitelství (Police Commissioner's Office) a v některých krajských městech (District City) příslušní zplnomocnění policejní důstojníci ve funkci „Senior Superintendent of Police“ nebo „Superintendent of Police“. K prodloužení platnosti víza je nutno si nejdříve opatřit povolení (Letter of Permission) z Ministerstva vnitra Indie (Ministry of Home Affairs) se sídlem Lok Nayak Bhavan, Khan Market (tel.: -91-11-2469-3334, 2461-2543, 2461-7649). Tříměsíční business víza lze prodloužit pouze na ministerstvu vnitra Indie v Dillí. Osobní přítomnost žadatele je nutná. Pokud občanovi ČR vízum během pobytu v Indii propadne, tj. neodletí původně plánovaným spojem, bude finančně postižen. V případě úmyslného překročení pobytu o větší počet dnů hrozí vazební stíhání s možností až pětiletého trestu odnětí svobody. Do některých oblastí v Indii je vstup cizincům zakázán. Je to například oblast kolem indo-pákistánské hranice, některé severovýchodní indické svazové státy, některé přírodní rezervace a vysokohorské oblasti. Další informace jsou dostupné na webech MZV/cestování a Velvyslanectví ČR v Novém Dillí.

Cestování do Indie je spojeno s určitými zdravotními riziky, doporučuje se proto absolvovat některá očkování podle plánované délky pobytu a navštívených míst (podrobné informace poskytnou specializovaní lékaři). Je nutné dodržovat osobní hygienu. Doporučuje se opatrnost při stravování, konzumovat potravu pouze dobře tepelně zpracovanou, ovoce a zeleninu, kterou „lze oloupat“. Vodu je nejlépe pít pouze z uzavřených plastových lahví, které mají neporušený uzávěr. V některých oblastech Indie hrozí větší výskyt malárie a horečky dengue. Ve volné přírodě je nutné dát pozor na hady, jedovaté pavouky, dotěrné opice apod. V Indii může být problém s platbou českými kreditními či debetními kartami, zejména při online platbách přes internet, ale i v kamenných obchodech. Doporučujeme proto mít u sebe přiměřený obnos indických rupií v hotovosti. Na letišti, případně přes hotel či agenturu, lze sjednat vůz i s řidičem, případně lze objednat taxi či využít rozšířenou platformu Uber, která umožňuje pronajmout si vůz s řidičem za velmi příznivou cenu. Hromadná veřejná doprava je k dispozici, většinou však nebude na úrovni vyhovující západnímu návštěvníkovi. Z mezinárodního letiště Indíry Gándhiové v Dillí (IGA) na Velvyslanectví ČR v Novém Dillí trvá cesta v běžném provozu přibližně půl hodiny. Doporučujeme pro ubytování zvolit nějaký z pětihvězdičkový hotelů mezinárodních řetězců, či místní luxusní hotely (The Leela Palace, ITC Maurya, The Oberoi, Taj Palace, atd.), které svojí úrovní hygieny, komfortu a služeb uspokojí i náročné cestovatele.

5.8 Zaměstnávání občanů z ČR

Pracovní právo není v Indii kodifikováno souhrnně do jednoho kodexu typu zákoníku práce, jak jej známe u nás. Podmínky, práva a povinnosti související se zaměstnáváním a procedury s tím související se řídí celkem 13 zákony, které pokrývají začátek, průběh a konec pracovního poměru, pojištění, minimální mzdu, odstúpné, činnost odborů atd. Pracovní právo jako celek je navíc v Indii v přerodu, jelikož probíhá jeho rozsáhlá reforma. Cizinci mohou být zaměstnáni po obdržení příslušného pracovního víza. Kompetentní pro posouzení, o které vízum je třeba požádat, je konzulární pracoviště Velvyslanectví Indické republiky v Praze. Cizinec, který chce pobývat v Indii déle než 180 dnů, musí požádat o tzv. registrační potvrzení, což je vlastně povolení k dlouhodobému pobytu. Musí tak učinit do 14 dnů od svého příjezdu do Indie. Výdělků mohou pracující cizinci repatriovat prostřednictvím banky po zaplacení příslušných daní indickému státu. Dojednána byla bilaterální dohoda o sociálním zabezpečení mezi ČR a Indií, která je v gesci Ministerstva práce a sociálních věcí, a která upravuje podmínky placení pojistného v rámci důchodového systému při zaměstnávání Čechů v Indii a naopak. Čeští pracovníci, kteří jsou vysláni pracovat po delší dobu do Indie, musí mít pracovní víza. Dříve toto nařízení zahraniční firmy obcházely tím, že svým zaměstnancům v Indii zajistily „business“ víza, indická strana však nyní striktně vyzaduje víza pracovní. Vízum je vázané na konkrétní pracovní místo u konkrétního zaměstnavatele. Indický pracovní trh je regulovaný a zahraniční pracovníci mohou být zaměstnáni za minimální mzdu, která v roce 2019 činila 162 500 INR ročně. Toto pravidlo však má řadu výjimek, například pokud jde o jazykové lektory nebo o dobrovolníky pracující pro nevládní organizace. Souhrnné informace o vízech, včetně pracovních víz spolu s pravidly minimální mzdy jsou k dispozici na stránkách Ministerstva vnitra Indie. Nicméně platí, že výše uvedené informace jsou určeny pouze k základní orientaci. Sdělovat informace o podmínkách a pravidlech vstupu a pobytu na území cizího státu je v kompetenci příslušného zastupitelského úřadu dané země. To platí i pro Indii, a proto je třeba před odjezdem do Indie za účelem dlouhodobého pracovního pobytu kontaktovat Velvyslanectví Indické republiky v Praze.

Velká města nabízejí na rozdíl od venkovských oblastí poměrně slušnou zdravotní péči, odpovídající však místním možnostem. Obecně lze říci, že do Indie by měly jezdit pouze osoby v dobrém zdravotním stavu. Je vhodné si s sebou vzít dostatečnou zásobu užívávaných léků,

jednorázových injekčních stříkaček a jehel, neboť ty nejsou vždy k dispozici. Léky jsou relativně snadno dostupné v lékárnách. Státní síť nemocnic nemá příliš vysokou úroveň. Existují zde však kvalitní soukromé nemocnice (např. síť Apollo Indraprastha Hospitals, Fortis Hospitals nebo Primus Hospitals a další). Očkování před cestou do Indie povinné není, doporučuje se nicméně očkování proti žlutence typu A, B, meningitidě, tetanu a břišnímu tyfu. Antimalarika není nutné používat. Je však třeba se chránit před komářími bodnutími, které může přenášet například horečku dengue nebo chikungunya. V zimních měsících představuje zdravotní riziko pro osoby citlivé na znečištěné ovzduší vysoká úroveň koncentrace pevných mikročástic ve vzduchu ve smogem zamořených velkých městech, jako například v hlavním městě Dillí.

5.9 Veletrhy a akce

Velké množství specializovaných veletrhů, které je možné využít k marketingu zboží/služeb a k obchodním jednáním, se koná zejména v méně horkých měsících v období říjen - březen. Bližší informace o veletrzích je možné nalézt např. na webových stránkách India Trade Promotion Organisation anebo webových stránkách firem pořádajících veletrhy a velkých podnikatelských sdružení FICCI, CII, PHD Chamber of Commerce, Assocham nebo SIAM, která mohou některé veletrhy pořádat, a na některých veletrzích figurovat jako organizátoři doprovodných akcí a konferencí.

Vybraní pořadatelé veletrhů v Indii:

- 1 Koelnmesse YA Tradefair Pvt. Ltd. - pořádá zejména veletrhy zaměřené na potravinářské, obalové a zpracovatelské technologie
- 1 Messe Düsseldorf India - pořádá veletrhy v řadě oborů, zejména však zdravotnictví, strojírenství či potravinářství
- 1 Messe Frankfurt India - pořádá veletrhy v oborech stavebnictví, média a kreativní průmysly, environmentální technologie, textil, požární bezpečnost, mobilita, strojírenství, a další
- 1 Exhibitions India Group - zaměřuje se na oblast digitálních a disruptivních technologií (fintech, gaming, IoT) a stavebnictví v kontextu udržitelného vývoje (smart cities, využití OZE v budovách, inteligentní systémy budov, atd.)
- 1 Engineering Export Promotion Council of India - EEPC - veletrhy zaměřené na strojírenství
- 1 UBM/InformaMarkets - organizuje specializované B2B matchmakingové eventy
- 1 Tafcon - pořádá oborové a specializované B2B matchmakingové eventy a veletrhy
- 1 Society of Indian Automobile Manufacturers - SIAM - automobilový průmysl

6 Kontakty

Podkapitoly:

- 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)
- 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

Velvyslanectví České republiky v Dillí

Adresa: Embassy of the Czech Republic 50-M, Niti Marg, Chanakyapuri, New Delhi - 110021, India

Telefon: +91-11-24155200, nouzová linka: +91 9910999460

Fax: +91-11-24155270

E-mail: newdelhi@embassy.mzv.cz, konzulární úsek: consular_delhi@mzv.cz, ekonomický úsek: commerce_delhi@mzv.cz

Webová stránka: www.mzv.cz/newdelhi, Facebook: <https://www.facebook.com/czech.embassy.newdelhi>

Působnost velvyslanectví: Indie, Nepál, Bangladéš, Srí Lanka, Maledivy, Bhútán

Velvyslanec: Milan Hovorka

Provozní hodiny: pondělí až pátek 8:00–16:30. Konzulární agenda pro veřejnost: termín návštěvy je třeba dopředu sjednat e-mailem.

Poloha velvyslanectví: areál velvyslanectví se nachází v diplomatické čtvrti Chanakypuri (orientační bod je železniční muzeum). Z letiště využijte taxi (výhodnější je využít některou z agentur v letištní hale nabízející předplacený vůz. Alternativou je městský vlak „Airport Express“ z letiště do centra Dillí, pak taxi na velvyslanectví (nejbližší stanice k velvyslanectví je "Lok Kalyan Marg").

Zahraniční kancelář CzechTrade v Mumbaí

Telefon: +912222078535

Fax: +912223631540

Vedoucí kanceláře: Luboš Ulč

E-mail: lubos.ulc@czechtrade.cz

Zahraniční kancelář CzechTrade v Bengaluru

Telefon: +919 870 413 081

Vedoucí kanceláře: Ivan Kameník

E-mail: ivan.kamenik@czechtrade.cz

PROPEA

Administrátor - obchodní rada ZÚ Dillí (jakub_jaros@mzv.cz)

Honorární konzuláty:

HK ČR v Bengalúru - Honorary Consulate of the Czech Republic, No. 303, "Pushpak" MES Ring Road, Jalahalli, Bengaluru India, Tel.: +91 734 936 8900, e-mail: bengaluru@honorary.mzv.cz - působnost pro stát Karnátaka

HK ČR v Čennai - Honorary Consulate of the Czech Republic, Vel Vilas, 3/21 Kottur Garden 3rd Main Road, Kotturpuram, 600 085 Chennai India, Tel.: +91 442 447 4247, e-mail: chennai@honorary.mzv.cz - působnost pro Tamilnádu

HK ČR v Kolkatě - Honorary Consulate of the Czech Republic, 4 Lee Road, Kalkata, 700 020 Kolkata, India, Tel.: +91 033 2290 7406, +91 033 2283 7178, e-mail: kolkata@honorary.mzv.cz - působnost pro Západní Bengálsko

HK ČR v Mumbái - Honorary Consulate of the Czech Republic, August Kranti Marg 7, Mumbai India, Tel.: +91 22078531, linka 21, e-mail: mumbai@honorary.mzv.cz - působnost pro Maháráštra a Goa

6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)

- 1 Mezinárodní telefonní předvolba do Indie: +91
- 1 Policie: 100
- 1 Hasiči: 101
- 1 Ambulance: 102
- 1 Anti-stalking: 1096
- 1 Tísňová linka (Women Helpline): 1091
- 1 Tísňová linka pro případy znásilnění: 01123370557

6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

E-Government Indie (National Informatics Centre): www.nic.in

Ministerstvo zahraničních věcí (Ministry of External Affairs): www.mea.gov.in

Ministerstvo financí (Ministry of Finance): www.finmin.nic.in

Ministerstvo obchodu a průmyslu (Ministry of Commerce & Industry): www.commerce.gov.in

Ministerstvo pro podnikové záležitosti (Ministry of Corporate Affairs): www.mca.gov.in

Ústřední celní správa (Central Board of Excise and Customs): www.cbic.gov.in

Federace indických obchodních a průmyslových komor (Federation of Indian Chambers of Commerce and Industry): www.ficci.com

Informace o investicích v Indii (Invest India): www.investindia.gov.in

Sdružení indických obchodních a průmyslových komor (The Associated Chambers of Commerce and Industry of India): www.assochem.org

Konfederace indického průmyslu (Confederation of Indian Industry): www.cii.in

Celoindická průmyslová asociace (All India Association of Industries): www.aiaindia.com

Obchodní a průmyslová komora PHD (PHD Chamber of Commerce and Industry): www.phdcci.in

Web s informacemi o firmách Zauba Corp: www.zaubacorp.com

Web s informacemi o firmách India Ratings and Research (součást Fitch Group): www.indiaratings.co.in

Web s informacemi o firmách Economic Times (Times of India): economictimes.indiatimes.com/news/company

SOUHRNNÁ TERITORIÁLNÍ INFORMACE - INDIE

Obchod - export/import (India Mart): www.indiamart.com

Obchod - export/import (o4WorldBusiness): www.go4worldbusiness.com

Obchod - export/import (Trade India): www.tradeindia.com

Firemní info (Dun & Bradstreet a Bisnode): www.bisnode.cz

Informace o speciálních ekonomických zónách (Special Economic Zones in India): www.sezindia.nic.in

Velvyslanectví Indické republiky v Praze (The Embassy of India in the Czech Republic): www.eoiprague.gov.in

Velvyslanectví České republiky v Novém Dillí (The Embassy of the Czech Republic in New Delhi): www.mzv.cz/newdelhi